

Asia: TEM078:00/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi päästökauppalaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi päästökauppalaiksi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi päästökauppalaiksi. Traficom on osallistunut päästökauppalaan muutosesityksen valmisteluun säädöshankkeen työryhmissä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi päästökauppalaki sekä kumottavaksi voimassa oleva päästökauppalaki ja laki lentoliikenteen päästökaupasta. Ehdotetulla uudella päästökauppalailla pantaisiin täytäntöön muutettu päästökauppadirektiivi laitosten, meriliikenteen ja lentoliikenteen päästökaupan osalta. Lisäksi sillä pantaisiin täytäntöön päästökauppadirektiiviin sisältyvät Kansainvälisessä siviili-ilmailujärjestö ICAO:ssa hyväksytty lentoliikenteen hiilidioksidipäästöjen hyvitysjärjestelmä CORSIA:a koskevat säännökset. Ehdotetulla uudella päästökauppalailla pantaisiin täytäntöön myös uuden erillisen tieliikenteen, rakennusten ja muiden toimialojen päästökaupan vuoden 2024 päästöjen raportointivelvoite, joka koskisi polttoaineen jakelijoita.

Traficom pitää päästökauppalaan uudistusta välttämättömänä muutetun päästökauppadirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Traficom katsoo, että luonnos hallituksen esitykseksi uudeksi päästökauppalaiksi saattaa päästökauppadirektiivin muutokset osaksi kansallista lainsäädäntöä tarkoituksenmukaisella tavalla. Traficom kuitenkin kiinnittää huomiota tässä lausunnossa jäljempänä tarkentamiinsa vähäisiin muutosehdotuksiin (menettelykuvaus päästöjen tarkkailusuunnitelman muutoksissa, todentajien hyväksyntään liittyvät käytännöt sekä jääluokkiin liittyvä termistö) uuden päästökauppalaan luonnoksen täsmentämiseksi.

Meriliikenne

Traficom haluaa nostaa esiin kysymyksen liittyen laivayhtiöihin ja siihen, tulisiko päästöjen tarkkailusuunnitelman muuttamista päästökauppalaain 25 §:n 1 momentin koskea laivayhtiöitä. Muutetun MRV-asetuksen 7 artiklan mukaan laivayhtiön tulee ilmoittaa todentajalle ilman aiheetonta viivästystä kaikista ehdotuksista tarkkailusuunnitelman muuttamiseksi. Traficom nostaa esiin kysymyksen, onko näiden kahden sääntelyn välillä eroja, jotka tulisi huomioida päästökauppalaissa.

Uuden päästökauppalaain luonnoksessa ehdotetaan, että meriliikenteen päästökaupan todentajan tulisi hakea hyväksyntää Traficomilta. Vastaava kansallinen käytäntö on ollut käytössä jo nykyisessä laitosten ja lentoliikenteen päästökaupassa, ja käytäntö täydentää varsinaista EU-lainsäädäntöön perustuvaa menettelyä, jossa todentaja pyytää akkreditointia sen jäsenvaltion kansalliselta akkreditointielimeltä, johon se on sijoittunut. Käytännössä kansallinen käytäntö tarkoittaisi, että Traficom hyväksyisi todentajan akkreditointitodistuksen perusteella. Traficom nostaa esiin, että hyväksynnän hakeminen Traficomilta lisää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia muttei tuota meriliikenteen tai lentoliikenteen osalta vastaavia hyötyjä kuin hyväksynnän hakeminen Energiavirastolta laitosten päästökaupassa. Toisaalta Traficom pitää kuitenkin tärkeänä, että kansalliset käytännöt ovat yhtenäiset.

Jääluokista säädetään alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetussa laissa (1121/2005, jäljempänä jääluokkalaki) sekä sen nojalla annetuissa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksissä. Traficom ehdottaa, että uuden päästökauppalaain 75 §:n 2 momentissa viitattaisiin HELCOM-suosituksen 25/7 sijasta kansalliseen sääntelyyn esimerkiksi seuraavasti: "–, jolla on jääluokka IA tai IA Super Liikenne- ja viestintäviraston alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla ylläpitämässä jääluokkaluettelossa". Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa, että hallituksen esitysluonnoksessa käytettävät termit jäävahvisteinen ja jäävahvistettu alus korvattaisiin sekaannusten välttämiseksi termillä korkeasti jääluokitettu alus sekä lyhenne I AS jääluokkalain 3 §:n mukaisella termillä I A Super.

Lentoliikenne

Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut päästökauppalaain muutosesityksen lentoliikenteen alatyöryhmään ja sen näkemykset on huomioitu valmisteluvaiheessa.

Tieliikenne

Tieliikennettä koskien uuden päästökauppalain luonnoksessa toimeenpannaan tässä ensimmäisessä vaiheessa ainoastaan tieliikenteen, rakennusten ja muiden toimialojen päästökauppajärjestelmän raportointivelvoite. Pykälän 33 mukaan säännellyn yhteisön, eli polttoaineen jakelijan, tulee raportoida Energiavirastolle vuoden 2024 jaeltujen pykälän 12 mukaisten polttoaineiden päästötiedot huhtikuun 2025 loppuun mennessä tarkkailuasetuksen mukaisesti.

Traficomilla ei ole lausuttavaa tieliikennettä koskevan erillisen päästökaupan raportointivelvoitteesta.

Viranomaistehtävät

Traficomien rahoitus sille uuden päästökauppalain luonnoksessa esitettyjen uusien tehtävien hoitamiseksi tulee turvata. Rahoitusta tarvitaan pysyviin henkilöstöresursseihin ja viraston tietojärjestelmien muutoksiin ja ylläpitoon.

Auvinen Heidi
Liikenne- ja viestintävirasto